

PIRATPARTIET

VALMANIFEST 2010

A large crowd of people at a concert or festival, with many hands raised in the air. The scene is dimly lit with purple and blue stage lights.

KULTUR

BAKGRUND OCH PROBLEM

Tack vare den nya tekniken är det i dag möjligt för alla att ta del av en närmast oändlig kulturskatt. Internet är vår tids viktigaste kulturbärare. Det är därför deprimerande att se hur lite utrymme internet fått i den kulturpolitik som bedrivits de senaste åren och som stakats ut för framtiden i Kulturutredningen. Det skadar inte bara kulturen på nätet, utan även mer traditionell kultur, då kulturen i sig är ett nätverk med inbördes kopplingar. Skadar man en del av det nätverket ger det negativa återverkningar i andra delar av det.

Internet innebär att vi inte längre är hänvisade till en kulturell kanon som bestämts uppifrån. Dagens medborgare har tillgång till en hel världens musik, text och bilder. Detta är något vi ska bejaka, inte försöka förbjuda. Fildelning är något positivt, både för de enskilda medborgarna och för samhället i stort.

Allt icke-kommersiellt inhämtande, nyttjande, förädlande och spridande av kultur ska uttryckligen uppmuntras. Internet fyller i dag samma funktion som folkbiblioteken gjorde för hundra år sedan. Det är positivt och nyttigt för folkbildningen och samhällsutvecklingen.

Den allt hårdare tillämpningen av en föråldrad upphovsrätt skapar inte bara integritetsproblem, utan även problem för kulturen. Genom att, till exempel, försöka stänga ner de forum som är de nya kulturskaparnas huvudsakliga fönster mot omvärlden, bidrar upphovsrättsindustrin och de lagförslag och lagar de stödjer till att stympa den kulturella återväxten.

Man begränsar också kulturkonsumenternas tillgång till kultur på ett sätt som inte är önskvärt. Upphovsrättsindustrin drivs av ett vinstintresse som är förståeligt, men det är politikernas uppgift att upprätthålla en sund balans som även tar hänsyn till enskilda kulturskapare, kulturella mervärden och medborgarnas rätt till kultur.

Det är också anmärkningsvärt att man valt att kriminalisera över två miljoner vanliga medborgare för att de gör **vad människor alltid gjort**: delar kultur med varandra. Det skadar inte bara medborgarnas möjligheter att ta del av kultur. På sikt undergräver det också förtroendet för hela rättsväsendet. Denna utveckling måste brytas.

Piratpartiet menar att ett samhälle där kultur och kunskap är fri och tillgänglig för alla på lika villkor **gynnar hela samhället**. Vi hävdar att ett utbrett och systematiskt missbruk av dagens upphovsrätt aktivt begränsar detta då det begränsar möjligheterna för nya, unga kreatörer. Det begränsar även kulturutbudet och kulturnyttjarnas tillgång till kultur .

PIRATPARTIETS LÖSNING

Piratpartiet anser att fri, icke-kommersiell inhämtning, nyttjande och förädlande och

spridning av kultur ska uppmuntras. Det är därför viktigt att reformera upphovsrätten, så att den bättre passar det moderna kulturklimatet. Den ideella upphovsrätten fungerar väl i dag, men den kommersiella upphovsrätten måste begränsas betänkligt. Piratpartiet anser att fem års exklusiv kommersiell upphovsrätt är lagom.

Istället för att försöka hålla liv i gamla affärsmodeller genom att skapa lagar som betänkligt begränsar möjligheten att sprida kultur för privat bruk och kriminaliserar miljoner svenskar, bör man fokusera på att sätta större press på upphovsrättsindustrin att ta klivet in i det nya kulturlandskapet.

Man bör också uppmuntra och informera enskilda kreatörer om de nya, fantastiska möjligheter de nu har och på så sätt driva utvecklingen framåt.

Deltagarkulturen ska främjas. Gränserna mellan kreatör och publik har suddats ut. I dag skapar vi alla kultur genom att skriva en blogg, kommentera någon annans blogg, lägga upp filmer på YouTube, etc. Det ställer helt nya krav på hur vi definierar begreppet kultur. Deltagarkultur behandlas i dag ofta styvmoderligt som en andra klassens kultur. Piratpartiet anser att deltagarkulturen istället ska lyftas fram **som ett föredöme**.

SAKPOLITIK UNDER MANDATPERIODEN

ALLMÄNT

Fri fildelning

Kopiering, framförande och spridning av publicerade verk utanför näringsverksamhet skall avkriminaliseras.

Upphovsrättsbrott ska inte prioriteras

Upphovsrättsbrott ska inte prioriteras av polis och åklagare utöver vad straffvärdet motiverar. Samtidigt skickas direktiv ut till rättsväsendet om att icke-kommersiella upphovsrättsintrång kommer att avkriminaliseras helt så snart formalia tillåter .

Studiesyften ska premieras

Användande av kultur och mjukvara i studiesyfte eller ickekommersiella sammanhang ska vara lagligt och bör uppmuntras av rättsinnehavare.

Butiker ska inte vara inrikesspioner

Butiker ska inte ha anmälningsplikt när deras kunder köper TV-mottagare.

Betalt av allmänheten, tillgängligt för allmänheten

Kultur som finansierats med allmänna medel ska omedelbart ska få hämtas, bearbetas och spridas fritt.

En gång fri, alltid fri

Alla verk som en gång blivit fria att sprida, ska förbli fria att sprida. Detta innebär främst ett förbud mot retroaktiv förlängning av skyddstider, men principen kan säkert appliceras på andra ställen också.

Myndigheter och offentliga institutioner

Släpp fria Sveriges Televisions arkiv, Lantmäteriverkets kartor, statens museers bildsamlingar och allt annat upphovsrättsskyddat material skapat av myndigheter och offentliga institutioner. I den mån detta förhindras av att tredje man har upphovsrätten till visst material ska myndigheten eller institutionen inkomma med en detaljerad utredning av vad problemet är och hur det kan lösas.

Myndigheter och offentliga institutioner ska enligt upphovsrättslagens portalparagraf uttryckligen uppmuntra allt icke-kommersiellt inhämtande, nyttjande, förädlande och spridning av kultur.

SÄTT PRESS PÅ UPPHOVSRÄTTSDINDUSTRIN

Det är inte statens ansvar att hålla företag som arbetar enligt utdaterade marknadsmodeller under armarna. Det är däremot statens ansvar att med både morot och piska uppmuntra dem att utforska och anamma den nya tidens affärsmodeller.

Detta sker bland annat genom att skrota Ipred-lagen.

Portalförändringar av upphovsrätten

Det skrivs in i upphovsrättens portalparagraf **omedelbart**, alltså före den 1 januari 2011, att den endast gäller verksamhet som utförs inom och som en del av näringsverksamhet.

Det skrivs in i upphovsrättens portalparagraf **omedelbart**, alltså före den 1 januari 2011, att upphovsrätten aldrig berör den som förmedlar ett meddelande eller refererar (länkar) till ett verk. Upphovsrätten får aldrig kränka budbärarimmuniteten eller rätten att referera.

Upphovsrättsmissbruk kriminaliseras. Den som medvetet missbrukar upphovsrätten ska kunna få straffsätserna vända mot sig själv. Följande skrivs in i upphovsrätten **snarast**, alltså före den 1 januari 2012;

- Envar som väcker talan på upphovsrättslig grund mot enskild person, där gärningen som lägger grund för talan inte skett som del av och inom näringsverksamhet, döms för försvårande av kulturspridning till fängelse mellan sex månader och två år. Om brottet är ringa döms till böter eller fängelse i högst sex månader.
- Envar som väcker talan på upphovsrättslig grund mot en förmedlare av ett meddelande döms för sabotage mot infrastruktur till fängelse i mellan sex månader och två år. Om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.
- Envar som väcker talan på upphovsrättslig grund mot någon som meddelat en referens (t.ex. en länk) till verk döms på samma sätt som om denne väckt talan mot förmedlare av meddelande.
- Om brott som ovan har utförts inom näringsverksamhet och som del av en organiserad verksamhet, ska näringsverksamhetens tillgångar förverkas. Om brottet har utförts på uppdrag av en annan näringsverksamhet, ska även dennas tillgångar förverkas.

Sänk skyddstiden

Sänk skyddstiden till det lägsta som de internationella konventionerna tillåter, vilket är livstid plus 50 år.

Reducerat skyddsomfång

Bearbetningar som uppnår verkshöjd ska som huvudregel alltid vara tillåtna, och inte omfattas av originalverkets upphovsrätt. Undantag från denna regel, som till exempel direkta översättningar av böcker eller användandet av ny musik i kommersiella filmer, ska vara uttryckligen uppräknade i upphovsrättslagen.

Förbud mot DRM

Konsumentbegränsande tekniska system eller åtgärder och oskäliga avtalsvillkor i upphovsrättssammanhang skall förbjudas i upphovsrättssammanhang. Regeringen kan

besluta om att enskilda produkter ska ges dispens från förbudet om det finns ett uppenbart allmänintresse att de särbehandlas. Produkterna ska i så fall förses med varningstext. I en bedömning om dispens får hänsyn inte tas till producenternas intressen. Dispensbeslutanderätten kan delegeras till annan myndighet.

Produkter som säljs med DRM eller tillsammans med oskäliga avtalsvillkor ger den köpande kunden automatisk rätt till skadestånd från producenten eller importören om ett halvt basbelopp.

I den mån DRM-begränsade produkter kommit till Sverige, till exempel genom privatinförsel är det alltid uttryckligen lagligt att gå runt DRM-begränsningen med tekniska eller andra hjälpmedel.

Ta bort kassettersättningen

Kassettersättning försvinner i sin helhet.

Utred schablonlicenser

Utred schablonlicenser för verk som är äldre än några år. Reglerna för hur band får göra covers på andra artisters låtar kan tjäna som en förebild för hur en sådan automatisk licens skulle kunna utformas.

Exemplarframställning och offentligt framförande

Skriv in i upphovsrättslagen att "exemplarframställning" och "offentligt framförande" bara avser framställning som sker i kommersiellt syfte, och att icke-kommersiell kopiering och användning av verk faller utanför lagen och skall vara fritt.

Nya direktiv som stärker upphovsrätten ska inte implementeras

Nya direktiv som stärker upphovsrätten eller dess sanktioner ska inte implementeras i Sverige om de går igenom i EU.

Avskaffa monopol för insamlingssällskap

Insamlingssällskap ska endast få samla in uppspelningsersättningar för artister där det föreligger ett kontraktuellt uppdrag att göra så, och aldrig för andra. Detta gör att nya

insamlingssällskap kan etablera sig och stimulerar konkurrens.

UTBILDA KREATÖRER

Enskilda kreatörer är ofta intresserade av nya, tekniska möjligheter att skapa och att nå ut till sin publik. Ofta hämmas de av att de inte vet att den nya tekniken även erbjuder en uppsjö av nya sätt att få ekonomisk ersättning för arbetet. För att förbättra kreatörernas villkor i det nya kulturlandskapet är det viktigt att förse dem med information.

Detta sker bland annat genom att:

1. De utbildningssäten som utbildar framtidens kreatörer måste ta ett större ansvar för att utbilda de nya kreatörerna för det kulturlandskap de kommer att ge sig ut i. Det är inte acceptabelt att man till stor del fokuserar på att lära ut utdaterade system för skapande, distribution, försäljning och annan ersättning som hör det gamla kulturlandskapet till.
2. Man bör även se till att informera blivande kreatörer om fria mjukvaror som kan användas i sitt skapande, istället för att bara hänvisa till dagens dyra standardmjukvaror.
3. Alla former av deltagarkultur bör uppmuntras så mycket som möjligt. Att skapa och sprida kultur är berikande och därför bör även spridning av deltagarkultur uppmuntras.

POLITIK FÖR EUROPA

Sverige ska inom EU med kraft verka för att reformera upphovsrätten så att den uttrycker en balans mellan konsumenternas och medborgarnas intressen å ena sidan, och rättighetsinnehavarnas å andra sidan. Alla direktiv som stärker upphovsrätten eller dess sanktioner, inklusive s.k. harmoniserande direktiv, ska motarbetas med kraft och prioritet. Detta gäller i synnerhet sanktionsdirektivet IPRED2.